

prima instanță: V. Ursu
instanța de apel: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu
instanța de recurs: Iu. Sîrcu, L. Gafton, M. Pitic

dosarul nr. 2rh-123/18

ÎNCHEIERE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu
Judecătorii Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând cererea de revizuire depusă de către Efim Carauș,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Efim Carauș împotriva
Institutului de fitotehnie „Porumbeni” cu privire la încasarea indemnizației de autor,
împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 16 august 2017, prin care a
fost considerat inadmisibil recursul declarat de către Efim Carauș,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2016 Efim Carauș a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Institutului de fitotehnie „Porumbeni” cu privire la încasarea indemnizației de autor.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, Institutul de fitotehnie
„Porumbeni”, succesorul Institutului de cercetări științifice în domeniul porumbului
și a sorgului al Asociației științifice și de producere „Hibrid”, în decurs de 22 ani
după ce în Constituția RM au fost prescrise normele Legii cu privire la protecția
averii intelectuale, se folosește de trecătoarea de porumb MCSD-2 și semănătoarea de
selecție, fiecare din ele fiind protejate cu câte două brevete de invenție nr. 938809,
1093287 și nr. 852213, 917742, care prezintă averea intelectuală a grupului de
inventatori, din care face parte el și coautorii N. A. Șabala, A. I. Fux, A. V. Cazanji și
S. I. Buzu.

A menționat că pe parcursul exploatării mașinilor inventate, construite în natură
și puse la dispoziția savanților selecționeri, acestea au contribuit la micșorarea sau
constrângerea termenilor obținerii informației științifice, înlăturarea muncii manuale
din procesele de selecționare și majorarea productivității muncii în 35-49 ori, ceea ce
se confirmă prin documentele anexate.

A susținut că savanții-selecționeri folosesc în munca lor nobilă mijloace tehnice
contemporane, întrucât ei selecționează hibridi și soiuri de culturi agricole, care sunt
destinate pentru producerea bazată pe tehnologii mecanizate industriale.

A afirmat că Institutul de fitotehnie „Porumbeni”, folosind invențiile enunțate, sistematic primește un efect economic solid, însă autorilor nu li s-a plătit nici un bănuț ca încurajare materială.

A relevat că în perioada în care selecționerii, pentru fiecare hibrid selecționat de ei și implementat în producere, primeau indemnizațiile de autor corespunzătoare, inventatorii și constructorii mașinilor pentru selecție, care au izbăvit colegii săi de muncă manuală grea, sunt dați uitării în ceea ce privește încurajarea lor materială pentru averea lor intelectuală.

A considerat că timp de 5 ani (1980-1985) luați în considerație la calcularea indemnizației de autor și 15% din suma efectului economic, măsura încurajării sau stimulării de autor pentru MCSD-2 constituie 1032950 lei, dintre care lui i se cuvine suma de 516475 lei, iar coautorului N.A. Șabala i se cuvine 516475 lei.

De asemenea, a considerat că în termenele agrotehnice nominale, din punct de vedere al științei, un agregat înzestrat cu semănătoare selectivă este în stare să semene un teren experimental cu suprafața de 45-50 ha.

A invocat că după datele Institutului moldovenesc de cercetări științifice în domeniul porumbului și sorgului ASP „Hibrid”, efectul economic de la folosirea la semănat a semănătoarei de selecție constituie 35,17 ruble URSS/ha. Astfel, efectul economic anual de la exploatarea a patru semănători de selecție constituie suma de 2366941 lei, din care lui i se cuvine suma de 946766 lei, lui N. A. Șabala - 946766 lei, lui A. I. Fux - 236694 lei, lui A. V. Cazanji - 118347 lei și lui S. I. Buzu - 118347 lei.

A menționat că Institutul de fitotehnie „Porumbeni”, prin răspunsul nr.01-5/51 din 15 februarie 2016, a refuzat să-i achite indemnizația de autor pentru averea intelectuală folosită de către institut în decurs de mulți ani.

A solicitat încasarea de la pârât a sumei de 1463241 lei, cu titlu de indemnizație de autor pentru folosirea averii intelectuale.

Prin hotărârea Judecătoria Criuleni din 15 noiembrie 2016 acțiunea a fost respinsă ca tardivă.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, reclamantul a omis termenul de prescripție, care a expirat la data de 12 iunie 1986 și nu a solicitat repunerea în termen, făcând trimitere la art. 74, 77 și 78 din Codul civil (în redacția Legii din 26 decembrie 1964).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2017 a fost respins apelul declarat de către Efim Carauș și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 19 mai 2017 Efim Carauș a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 16 august 2017 a fost considerat inadmisibil recursul declarat de către Efim Carauș.

La data de 23 martie 2018 Efim Carauș a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 16 august 2017, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii instanței de recurs cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire

neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453, alin. (1), lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451, alin. (1) Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, în speță nu consideră necesară prezența participanților la proces, astfel cererile de revizuire urmează a fi examinate fără înștiințarea participanților la proces.

Motivele revizuirii sunt prevăzute limitativ de art. 449 Cod de procedură civilă. Astfel, revizuirea se declară în cazul în care: a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă, b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii, c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces, e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere, e) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului,

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova,

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Din dispozițiile legale supra citate urmează că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

În acest context, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Efim Carauș în cererea de revizuire nu a invocat nici unul din temeiurile prevăzute în art. 449 Cod de procedură civilă, în baza căruia se poate solicita revizuirea hotărârii.

Totodată, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine și principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art.6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că în cererea de revizuire nu este indicat niciunul din temeiurile prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Efim Carauș împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 16 august 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Efim Carauș împotriva Institutului de fitotehnie „Porumbeni” cu privire la încasarea indemnizației de autor.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic